

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Донецька державна обласна адміністрація
Донецький державний університет управління
Кафедра фінансів
Російський університет дружби народів**

**ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ
СИСТЕМОЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

I Міжнародна науково-практична конференція

**(Тези доповідей)
29 -31 березня 2012 року**

**Донецьк
2012**

УДК 001

ББК 72

Т 29

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Донецького державного університету управління*

Редакційна колегія: **Поважний О.С.**, д.е.н., професор; **Пілюшенко В.Л.**, чл.-кор. НАН України, д.т.н., професор; **Токарева В.І.**, д.держ.упр., професор; **Смерічевський С.Ф.**, д.е.н., професор; **Онщенко В.О.**, д.е.н., професор; **Чилікін О.І.**, д.е.н., професор; **Поклонський Ф.Ю.**, д.е.н., професор; **Рекова Н.Ю.**, д.е.н., доцент; **Ситнік І.В.**, к.е.н., доцент.

Проблеми державного управління фінансово-економічною системою національної економіки: Тези доп. I міжн. наук.-практ. конф. (Донецьк, 29-31 бер. 2012 р.) / Редкол.: О.С. Поважний (відп. ред.) та ін. – ДонДУУ. – Донецьк, 2012 – 231 с.

В тезах доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми державного управління фінансово-економічною системою національної економіки» розглянуто проблеми формування державного механізму управління фінансовим ринком; удосконалення бюджетних відносини в системі державного управління і місцевого самоврядування; визначення економічного механізму взаємодії професійних учасників фінансового ринку; розробка фінансово-економічне забезпечення розвитку економіки України; формування важелів державного регулювання фінансової діяльності суб'єктів господарських відносин; визначення ефективних інструментів та методів формування системи фінансово-економічного забезпечення управління підприємствами та національною економікою; розробка механізмів формування системи корпоративного управління в Україні, тощо.

УДК 001

ББК 72

© Донецький державний
університет управління, 2012

забезпечити вирішення наступних завдань:

Досягнення граничної ефективності господарського механізму в рамках обраної економічної моделі.

Забезпечення стійкого функціонування й саморозвитку економіки при загрозі зовнішньої ізоляції.

Забезпечення сприятливих життєвих умов для реалізації інтересів соціальних груп суспільства.

Таким чином, при формуванні вітчизняної економічної моделі варто звернути увагу на те, що національна економіка повинна бути соціально-орієнтованою, тобто спрямованою на благо всіх соціальних верств і суспільства в цілому.

УДК 330.131.7:368.17

**ВЗАЄМОДІЯ ДЕРЖАВНИХ СТРУКТУР ТА СТРАХОВИХ
КОМПАНІЙ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ
КАТАСТРОФ**

*Пахненко О. М., аспірант,
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ», Суми*

В умовах ринкової економіки основну функцію щодо відшкодування збитків, що виникають внаслідок реалізації різного роду ризиків, виконують страхові компанії. Можливість прийняття ризику на страхування визначається рядом критеріїв, у тому числі кількісною оцінкою ймовірності ризику та розміру збитку. Що стосується специфіки ризиків катастроф, то вони найважче піддаються прогнозуванню та викликають складнощі у формуванні необхідних обсягів фінансових ресурсів для відшкодування завданих збитків при їх реалізації. Внаслідок цього, страхові компанії часто не в змозі забезпечити достатнє покриття даних ризиків та значно обмежують обсяги власної відповідальності за ними.

Іншим суб'єктом, що може забезпечувати компенсацію економічних збитків від катастроф, є держава. Державні програми захисту від стихійних лих відіграють важливу роль у відшкодуванні катастрофічних збитків у багатьох розвинених країнах та передбачають створення спеціалізованих резервних фондів, що базуються як на солідарній, так і не солідарній участі в них державних інститутів та страхових компаній.

Об'єктивно у тій чи іншій формі участь держави в управлінні катастрофічними ризиками є необхідною. Враховуючи недостатній рівень розвитку вітчизняного страхового ринку, удосконалення механізмів управління ризиками природних катастроф на сьогоднішній день можливе лише за умови активної участі у цих процесах державного сектору. При цьому, одним із основних напрямків підвищення захисту від негативних економічних наслідків, викликаних стихійним лихом, є запровадження в Україні обов'язкового страхування майна від стихійних лих. Обов'язковість даного виду страхування забезпечить розширення кола страхувальників та дозволить наростити обсяги страхових резервів, що формуються страховими компаніями для компенсації збитків від стихійних лих.

Іншим напрямком удосконалення системи управління ризиками катастроф є розподіл функцій та відповідальності за відшкодування збитків від стихійних лих між страховими компаніями та державними органами влади в рамках створення державно-приватного партнерства. Це дозволить досягти ряду переваг, таких як забезпечення більш повного покриття ризиків природних катастроф та гарантоване здійснення компенсації збитків при їх настанні. Крім того, розподіл ризиків між більшою кількістю суб'єктів та законодавче визначення основних умов страхування при його здійсненні в обов'язковій формі дозволяє знизити страхові тарифи для страхувальників та уникнути несприятливого відбору ризиків для

страхових компаній. Сутність несприятливого відбору ризиків при добровільному страхуванні полягає у тому, що суб'єкти, які мають нижчий рівень ризику можуть відмовитися від страхування та вийти з ринку, тоді як суб'єкти з вищим ступенем ризику використовують послуги страхування.

Доцільність участі в управлінні ризиками природних катастроф як страхових компаній, так і державного сектору, пов'язана із неможливістю забезпечення достатності фінансових ресурсів для покриття катастрофічних збитків лише державою або лише страховими компаніями, а також із виконанням ними різних взаємодоповнюючих функцій. Так, за рахунок розширення участі страхових компаній у відшкодуванні збитків стихійних лих відбувається зменшення навантаження на державний бюджет, що дозволяє направляти більшу частину державних фінансових ресурсів на організацію та проведення превентивних заходів. На мікрорівні функціонування страхових компаній забезпечує врегулювання збитків за індивідуальними страховими вимогами, дозволяючи швидко компенсувати завдану матеріальну шкоду суб'єктам економіки.

Необхідність державного втручання у страхування катастрофічних ризиків пов'язана із неможливістю або незацікавленістю страхових компаній брати на страхування великі та катастрофічні ризики. Крім того, враховуючи обмеженість фінансових ресурсів окремих страхових компаній та місткості страхового ринку в цілому, необхідність виплати значних обсягів страхових відшкодувань внаслідок катастрофи може призвести до зниження або повної втрати платоспроможності страхових компаній та значного погіршення фінансової стійкості страхового ринку. Доцільність участі держави у компенсації частини збитків, завданих стихійним лихом, пов'язана також із існуванням витрат, що на практиці не відшкодовуються страховими компаніями, але мають

надзвичайно важливе значення для забезпечення стабільності суспільного розвитку, наприклад, фінансування відновлення об'єктів інфраструктури, комунальної власності, ліній електромереж тощо.

Функціонування державно-приватного партнерства у сфері управління ризиками природних катастроф може суттєво спростити впровадження нових інструментів управління страховими ризиками, у тому числі через здійснення їх сек'юритизації на фондовому ринку. В умовах посилення глобалізаційних процесів та розвитку фондово-страхової інтеграції, використання фінансової місткості фондового ринку для формування додаткових джерел покриття збитків від стихійних лих виступає одним із перспективних напрямків підвищення ефективності управління катастрофічними ризиками та забезпечення більш повного їх покриття.

Таким чином, основними напрямками удосконалення системи управління ризиками катастроф в Україні є впровадження обов'язкового страхування майна від стихійних лих, формування державно-приватного партнерства у сфері управління ризиками катастроф та розвиток взаємодії страхового і фондового ринків щодо перерозподілу катастрофічних страхових ризиків.

УДК 342.15

**РЕЄСТР ПОЗИЧАЛЬНИКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ
ЗМІЦНЕННЯ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРА
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

*Свіридов Є.Ю., к.е.н.,
Донецький державний університет управління, Донецьк*

В умовах фінансової кризи зросла кількість проблемних кредитів комерційних банків, що становило загрозу функціонуванню окремих банків і банківського сектора національної економіки,